

VROEGER OF LATER

DE FRANSE REVOLUTIE

Het is niet eenvoudig om een groot aantal belangrijke gebeurtenissen te onthouden en deze vervolgens ook nog eens in de tijd te kunnen plaatsen. In de werkvorm 'Vroeger of later' gaan leerlingen spelenderwijs met gebeurtenissen aan de slag. Uiteindelijk vormen ze samen een chronologische volgorde van alle essentiële gebeurtenissen.

De werkvorm 'Vroeger of later' laat leerlingen:

- gebeurtenissen in de juiste volgorde plaatsen
- logisch redeneren
- argumenteren

Onderwerp	De Franse Revolutie
Activiteit	Leerlingen plaatsen om de beurt een kaartje met daarop een gebeurtenis op tafel, in de juiste chronologische volgorde. Plaatst de leerling een kaartje verkeerd, dan is de hele reeks voor de betreffende leerling en start het spel opnieuw.
Tijdsduur	De werkvorm duurt 30 minuten, inclusief nabespreken
Beginsituatie	Niveau: bovenbouw havo/vwo In de les is de Franse Revolutie behandeld
Instrueren	Wat: we gaan vandaag nogmaals een blik werpen op de Franse Revolutie Hoe: Iedere leerling krijgt hetzelfde aantal kaartjes. Je mag niet op de achterkant kijken want daar staat een jaartal op. Leg de kaartjes met de tekst naar boven voor je op de tafel. Leg de overgebleven kaartjes op een stapel met de tekst naar boven. Het bovenste kaartje wordt van de stapel gehaald en in het midden geplaatst. De leerling die begint, kiest één van zijn kaartjes, leest de tekst hardop voor en plaatst het kaartje voor of achter de gebeurtenis op tafel. De volgende doet hetzelfde maar kan het kaartje plaatsen voor, tussen of na de twee gebeurtenissen die nu op tafel liggen. Als er een fout in de volgorde zit, dan moet de leerling die daarvoor de beurt had twee kaartjes van de stapel pakken. Zit er geen fout in, dan moet de leerling die gezegd heeft dat er in fout in zou zitten, twee kaartjes van de stapel pakken. De leerling die kaartjes heeft moeten pakken, mag het spel vervolgen. Degene die als eerste al zijn kaartjes op tafel heeft liggen, is de winnaar. Schud de kaarten en begin het spel opnieuw.
Uitvoeren	Waarom: met deze werkvorm leer je de belangrijkste gebeurtenissen
Nabespreken	Iedere leerling krijgt een stapeltje kaartjes met daarop gebeurtenissen Wat: wat zijn de opvallende jaartallen en gebeurtenissen? Hoe: praat met leerlingen over hun aanpak. Hoe hebben ze het gedaan? Waarom op die manier? Waarom: vraag aan de leerlingen wat ze in de les hebben geleerd? Wat was er anders aan deze manier van werken?

Literatuurverwijzingen:

- Havekes, H. (red.), *Geschiedenis doordacht: Actief Historisch Denken 2* (Boxmeer, 2005).
- Fisher, P. (red.), *Thinking Through History* (Londen, 2000).
- Vries, J. de (red.), *Actief Historisch Denken: Opdrachten voor activerend geschiedenisonderwijs* (Boxmeer, 2004).

Deze werkvorm is volledig tot stand gekomen om geschiedenisdocenten te inspireren activerende didactiek toe te passen in hun lessen. Mocht u van mening zijn dat in deze specifieke werkvorm content gebruikt is waarover u copyright beschikt, kunt u zich wenden tot de beheerder van de website.

	<p style="text-align: center;">Vroeger of later?</p> <p style="text-align: center;">Economische malaise in Frankrijk</p> <p>Nog voordat de Staten-Generaal bijeen werd geroepen ging het economisch erg slecht met Frankrijk. Bijna de helft van de Franse bevolking had financiële steun nodig. Van de 600.000 Parijzenaren waren er meer dan 150.000 werkloos.</p>	<p style="text-align: center;">Vroeger of later?</p> <p style="text-align: center;">Staten-Generaal komt bijeen</p> <p>De leden van de Staten-Generaal komen bijeen om te stemmen over een nieuwe belastingwet van koning Lodewijk XVI.</p>	
	<p style="text-align: center;">Vroeger of later?</p> <p style="text-align: center;">De derde stand verlaat de Staten-Generaal</p> <p>De derde stand heeft de Staten-Generaal verlaten en roept zich uit tot de Nationale Vergadering.</p>	<p style="text-align: center;">Vroeger of later?</p> <p style="text-align: center;">Eed op de kaatsbaan</p> <p>De derde stand verklaart de Eed op de Kaatsbaan in Versailles. Zij besloten hierin niet eerder uiteen te gaan voordat er een grondwet gevormd zou zijn.</p>	
	<p style="text-align: center;">Vroeger of later?</p> <p style="text-align: center;">Bestorming van de Bastille</p> <p>De Bastille wordt bestormd. Dit wordt gezien als symbolisch beginpunt van de Franse Revolutie. De Bastille was een fort dat als gevangenis werd gebruikt. Hier werden politieke tegenstanders van Lodewijk XVI opgesloten</p>	<p style="text-align: center;">Vroeger of later?</p> <p style="text-align: center;">Verklaring van de Rechten van de mens en de burger</p> <p>De Nationale Vergadering stelt de Verklaring van de Rechten van de Mens en de Burger op. Hierin staan de democratie en vrijheid centraal.</p>	

	Vroeger of later? 5 mei 1789	Vroeger of later? 1 mei 1789	
	Vroeger of later? 20 juni 1789	Vroeger of later? 17 juni 1789	
	Vroeger of later? 27 augustus 1789	Vroeger of later? 14 juli 1789	

	<p>Vroeger of later?</p> <p>Koninklijk paar naar Parijs</p> <p>Vrouwen trekken naar Versailles toe om de koninklijke familie naar Parijs te dwingen</p>	<p>Vroeger of later?</p> <p>De koning accepteert de constitutionele monarchie</p> <p>De Franse koning Lodewijk XVI accepteert een constitutionele monarchie, ofwel een koninkrijk met een grondwet</p>	
	<p>Vroeger of later?</p> <p>De koningsfamilie probeert uit Frankrijk te vluchten</p> <p>Lodewijk XVI probeert samen met zijn vrouw en kinderen uit Frankrijk te ontsnappen. Vlak voor de grens worden ze betrapt. Ze worden teruggebracht naar Parijs. Het laatste beetje vertrouwen dat men nog in hen had, waren ze nu verloren.</p>	<p>Vroeger of later?</p> <p>Frankrijk verklaart de oorlog aan Oostenrijk en Pruisen</p> <p>Frankrijk verklaart de oorlog aan Oostenrijk en Pruisen. De Fransen zijn bang dat beide landen Frankrijk zouden binnenvallen waardoor er een einde aan de revolutie zou komen.</p>	
	<p>Vroeger of later?</p> <p>Lodewijk XVI wordt onthoofd</p> <p>Lodewijk XVI wordt beschuldigd van landverraad. Er zit geen andere mogelijkheid op om hem te executeren. Hij wordt onthoofd. Zijn laatste woorden waren: 'Ik ben onschuldig en zal zonder enige angst sterven.'</p>	<p>Vroeger of later?</p> <p>Einde aan de monarchie</p> <p>Na de dood van Lodewijk XVI komt er een einde aan de monarchie. Frankrijk is vanaf nu een Republiek.</p>	

	Vroeger of later? Juli 1790	Vroeger of later? 5 oktober 1789	
	Vroeger of later? April 1792	Vroeger of later? Juni 1791	
	Vroeger of later? April 1793	Vroeger of later? 21 januari 1793	

	<p>Vroeger of later?</p> <p>De Terreur is begonnen</p> <p>Donkere tijden beginnen in Frankrijk. De periode van terreur is aangebroken, geleid door Robespierre. De revolutie radicaliseert.</p>	<p>Vroeger of later?</p> <p>De Terreur is bezig</p> <p>De Terreur, geleid door Robespierre, was niet gericht tegen een specifieke sociale klasse. Het was gericht tegen iedereen die tegen de revolutie was. In slechts enkele maanden werden 40.000 Fransen geëxecuteerd.</p>	
	<p>Vroeger of later?</p> <p>De moord op Robespierre: einde aan de Terreur</p> <p>Robespierre wordt vermoord, hiermee komt er een einde aan de Terreur.</p>	<p>Vroeger of later?</p> <p>Het Directoire komt aan de macht</p> <p>Na een gewelddadige periode komt het Directoire aan de macht. Het nieuwe bestuur had grote problemen.</p>	
	<p>Vroeger of later?</p> <p>Napoleon verslaat Oostenrijk in Italië</p> <p>Legerleider Napoleon verslaat verschillende Oostenrijkse troepen in Italië en keert terug naar Parijs. Daar wordt hij feestelijk ontvangen.</p>	<p>Vroeger of later?</p> <p>Napoleon pleegt een staatsgreep</p> <p>Napoleon pleegt een staatsgreep en grijpt de macht in Frankrijk. Een nieuwe grondwet werd aangenomen, maar in feite werd er een dictatuur gevestigd.</p>	

	Vroeger of later? Januari 1794	Vroeger of later? September 1793	
	Vroeger of later? Januari 1795	Vroeger of later? Juli 1794	
	Vroeger of later? November 1799	Vroeger of later? 1797	

	<p>Vroeger of later?</p> <p>Code Civil</p> <p>Nog voordat Napoleon zichzelf tot keizer kroont, komt hij met de zogeheten <i>Code Civil</i>. Hierin werd de gelijkheid van alle burgers benadrukt. In alle gebieden die door Napoleon veroverd worden, wordt de <i>Code Civil</i> ingevoerd.</p>	<p>Vroeger of later?</p> <p>Napoleon kroont zichzelf tot keizer</p> <p>Napoleon kroont zichzelf tot keizer en zijn vrouw Josephine tot keizerin.</p>	
	<p>Vroeger of later?</p> <p>Rusland wil niet meewerken aan de boycot van Engeland</p> <p>De Russen weigeren mee te werken aan het boycotten van Engeland. Om die reden besluit Napoleon met 600.000 man Rusland binnen te vallen.</p>	<p>Vroeger of later?</p> <p>Napoleon verslagen in Rusland</p> <p>Napoleon wordt vernietigend verslagen in Rusland. 300.000 soldaten overleden door de strenge kou en nog eens 200.000 Franse soldaten waren gevangengenomen. Napoleon kon niets anders dan zich terugtrekken.</p>	
	<p>Vroeger of later?</p> <p>Landen sluiten samen een bondgenootschap tegen Frankrijk</p> <p>Rusland, Pruisen, Oostenrijk en Groot-Brittannië sluiten samen een verdrag waarin zij bondgenoten worden in hun strijd tegen Napoleon en Frankrijk.</p>	<p>Vroeger of later?</p> <p>Napoleon verslagen bij Leipzig</p> <p>Napoleon wordt verslagen door het bondgenootschap van Rusland, Pruisen, Oostenrijk en Groot-Brittannië. Het gevolg is dat Napoleon verbannen werd naar het eilandje Elba.</p>	

	Vroeger of later? December 1804	Vroeger of later? Maart 1804	
	Vroeger of later? December 1812	Vroeger of later? Juni 1812	
	Vroeger of later? April 1814	Vroeger of later? Maart 1814	

	<p style="text-align: center;">Vroeger of later?</p> <p style="text-align: center;">Nieuwe koning aan de macht: Lodewijk XVIII</p> <p>Er komt een nieuwe koning aan de macht in Frankrijk: Lodewijk XVIII. Hij probeerde de Franse revolutionaire ideeën in zijn beleid door te voeren. Toch had Lodewijk, die oud en lelijk was, niet de glorie en magie die Napoleon had.</p>	<p style="text-align: center;">Vroeger of later?</p> <p style="text-align: center;">Napoleon ontsnapt van het eiland Elba</p> <p>Napoleon ontsnapt van het eiland Elba en keert terug naar Parijs. Daar wordt hij groots onthaald en slaagt hij erin om een groot leger op de been te brengen.</p>	
	<p style="text-align: center;">Vroeger of later?</p> <p style="text-align: center;">Napoleon wordt opnieuw verslagen</p> <p>Napoleon wordt opnieuw verslagen, ditmaal bij Waterloo. Hij wordt weer verbannen, nu naar het eiland Sint-Helena.</p>	<p style="text-align: center;">Vroeger of later?</p> <p style="text-align: center;">Napoleon overlijdt op Sint-Helena</p> <p>Napoleon overlijdt op het eiland Sint-Helena</p>	

	Vroeger of later? Februari 1815	Vroeger of later? Juni 1814	
	Vroeger of later? 5 mei 1821	Vroeger of later? 18 juni 1815	